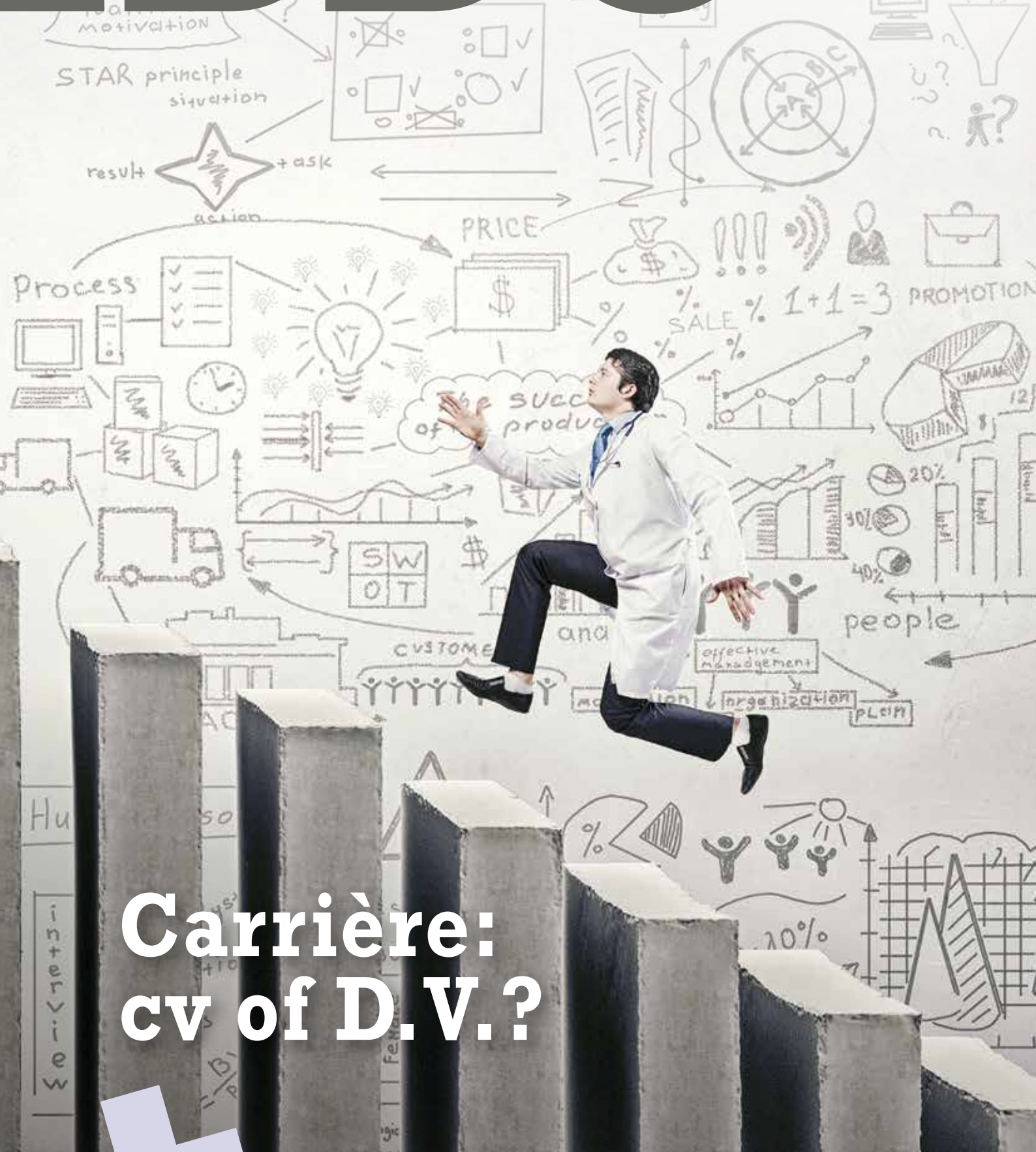

DDG

IN DIENST DER GENEZING

SEPTEMBER 2021

Carrière: cv of D.V.?

IN DIENST DER GENEZING | NUMMER 3-2021

Tijdschrift van Christian Medical Fellowship Nederland

Jaargang 50

Kwartaaluitgave in oplage van 650 exemplaren

ISSN 1382-0656

Redactie

Willemien Smelt-Westerhuis (hoofdredacteur) -
Caroline van Lith-Hildering (eindredacteur) - Annet Bos -
Edward Groenenboom - Marije de Jong - Debora van Urk

Overige medewerkers

Piet Verhagen - rubriek Meditatie
Wim Lammers - columnist
Suzanne van Wijk - columnist

Sluitingdata kopij

Decemnummer: 15 oktober | Maartnummer: 15 januari |
Juninummer: 15 april | Septemnummer: 15 juli

Kopij en opgave advertenties

Willemien Smelt-Westerhuis | E-mail: willemiensmelt@gmail.com

Fotocredits

Sergey Nivens - AdobeStock (cover), Hafiez Razali - AdobeStock (pag. 3), Dmitry Demidov - Pexels (pag. 4), Gerben van Es - Wikipedia (pag. 7), Sergii Mostovyi - AdobeStock (pag. 10), Vania Raposo - Pixabay (pag. 12), Jacqueline Munguia - Unsplash (pag. 14), Cale Weaver - Unsplash (pag. 20), Photographee.eu - AdobeStock (pag. 28), Anna Shvets - Pexels (pag. 29)

Richtlijnen voor het inzenden van kopij

Aantal woorden per artikel in overleg met de redactie.
Aanleveren bij voorkeur als Word-bestand per e-mail. De redactie behoudt zich te allen tijde het recht om ingezonden artikelen te redigeren c.q. in te korten.

Vormgeving & druk

First Concept Communications | www.firstconcept.info

Grondslag, visie en missie van CMF Nederland

De grondslag van de vereniging is Gods openbaring in Christus, zoals deze in de Bijbel tot ons komt. De visie van de vereniging is, dat het geloof in Jezus Christus inspiratiebron is voor de persoon en het werk van de arts. De missie van de vereniging is haar leden door middel van onderlinge ontmoeting, bezinning en verdieping toe te rusten om zowel in hun beroep als daarbuiten aan haar visie inhoud te geven. De vereniging ziet het ook als haar missie om te participeren in de internationale christelijke medische gemeenschap.

CMF is naast een vereniging ook een netwerk. Mocht je door persoonlijke omstandigheden behoefte hebben aan steun van een medelid, kijk dan op <http://cmf-nederland.nl/artsen/steun>. We zullen binnen het netwerk iemand proberen te vinden die je tot steun kan en wil zijn.

Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd en/of openbaar gemaakt zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de redactie.

Contact CMF Nederland

E-mail: info@cmf-nederland.nl | Internet: www.cmf-nederland.nl
Postadres: CMF Nederland / De Molen 24 / 3994 DB Houten

CMF Nederland financieel

Informatie over lidmaatschap via het secretariaat.
Bankgegevens: NL42 INGB 0000 0166 27
t.n.v. CMF Nederland te Houten.

Opzeggingen voor het volgende jaar dienen uiterlijk 30 november van het lopende kalenderjaar bij het secretariaat binnen te zijn.
Losse nummers In Dienst Der Genezing € 7,50

MARIJE DE JONG

Beste lezer, in welke fase van de studie, specialisatie, uitoefening van het vak jij/u ook staat, regelmatig staan we voor de vraag welke koers te varen. Welke vervolgopleiding ga ik kiezen? Welke gevolgen heeft dat voor mijn toekomst? En voor mijn gezin/naasten? Gaan we door op dezelfde weg of is het tijd voor een verandering? Ik vermoed dat er geen arts is die niet met zulke keuzemomenten geworsteld heeft. En dan de allesomvattende grote vraag, wat is Gods plan voor mijn leven? In dit IDDG-nummer deelt een aantal collega's hun persoonlijke verhaal over de ervaringen en keuzes die hun carrière bepaalden. Het is bijzonder om te lezen hoe iedereen op een verschillende manier zijn of haar plek weet te vinden. Soms dankzij een flinke dosis doorzettingsvermogen, een bijzondere ontmoeting, een kans die voor het grijpen lag of soms ook door tellerstellingen.

In de rubrieken door onze jonge student-collega's Corline, Marjella, Suzanne en Julia schrijven zij, elk vanuit hun eigen ervaringen in het contact met patiënten, hoe zij zich gedragen weten door God. Juist in een jaar waarin zo weinig vooruit te plannen valt, herinneren zij Gods woord dat zegt: "Maakt u dan niet bezorgd over de dag van morgen..." (Mattheus 6:34). Dat dit niet altijd makkelijk is, kan ik uit eigen ervaring beamen. Adriaan Mostert schrijft hoe wij onze ambities en christen-zijn vorm kunnen geven, geleid door de Regisseur van ons leven. Piet Verhagen vult dit in zijn meditatie aan met de vraag naar geluk; dit vinden we niet in uitsloven en in status, maar in het leven genieten vanuit de hand van God.

Mocht er bij jou/u behoefte zijn aan een gesprek of advies van mens tot mens, van christenarts tot christenarts, zoek gerust ook binnen CMF contact (via de website of het bestuur). Het bestuur kondigt in dit nummer ook aan weer voorzichtig uit te kijken naar het organiseren van kringen en samenkomsten.

Wij hopen u in deze IDDG via deze en andere artikelen te inspireren en aan te sporen om in uw loopbaan weloverwogen keuzes te maken. Daarbij schiet mij een Bijbelvers te binnen dat ik persoonlijk meekreeg op een voor mij bepalend keuzemoment: "Ik stel mij de Heere voortdurend voor ogen; omdat Hij aan mijn rechterhand staat wankel ik niet" (Psalm 16:8). Als Hij jouw/uw koers mag bepalen, dan zal jij/zult u verbaasd staan van de wonderlijke wegen die Hij met eenieder van ons gaat. ✓

Thema:

4 CHRISTENZIJN EN AMBITIE/CARRIÈRE

Adriaan K. Mostert

DE CARRIÈRE VAN:

12

Floortje de Leeuw

20

Leo Kaptein

16

Arian Paul

26

Luc Cozijnsen

Rubrieken:

- 8 Drijfveren – Christenstudent in Brazilië
Van de redactie
- 10 Studentikoos
Marjella Eijmael / Corline Parmentier
- 14 Meditatief – Geluk
Piet Verhagen
- 15 Van de bestuurstafel
Coralien Vink - van Setten
- 18 Buitenlandcolumn – Australisch avontuur
Wim Lammers
- 22 Historische artsen – Karel van Berckel
Lodewijk Crijns
- 29 Coassistentencolumn – Medisch verantwoord?
Suzanne van Wijk

Overig:

- 28 Aankondiging cursus *Coachende gespreksvoering*
- 31 Boekrecensies
 - Het jaar van een A(N)IOS
Marjella Eijmael
 - De Saadah Sage
Annet Bos-van de Beek
- 32 Agenda

Christenzijn

en ambitie/carrière

ADRIAAN K. MOSTERT

Als orthopedisch traumachirurg ben ik

verbonden aan de Isala Klinieken in Zwolle, waar ik ruim 25 jaar met veel plezier werkzaam ben binnen onze vakgroep die uit 13 collega's bestaat.

Dr. **Adriaan K. Mostert** is 59 jaar, getrouwd met Cora en heeft 5 lieve kinderen met aanhang. Hij woont in Zwolle en geniet nog dagelijks van het mooie chirurgenwerk

'CURRICULUM VITAE'

Ooit ben ik begonnen als radiologisch laborant, maar tijdens het doorlichten op de operatiekamers dacht ik zelf dat het beroep van chirurg beter bij mij zou passen. Alleen had ik onvoldoende vooropleiding en ik dacht dat het voor mij te hoog gegrepen was. Toch ben ik ervoor gegaan. Het vwo deed ik in de avonduren en ik stroomde zonder wachttijd de geneeskundestudie binnen. En het is gelukt! Zelfs de vervolgopleiding voor orthopedische chirurgie en het verkrijgen van een plek in een geweldige groep maten binnen een groot perifeer ziekenhuis in Zwolle. Een topklinisch ziekenhuis! Hoezo nou ambitie en carrière?

PUZZEL

Nu leef ik in de overtuiging, dat we ons leven hebben gekregen en dat er voor ons een plan is. Zo hebben wij niet gevraagd om geboren te mogen worden. Ook wie wij zijn hebben wij niet zelf bepaald, maar dat ligt voor een groot deel reeds vast in ons DNA. En niet zonder doel, ook al kennen we dat doel of plan (nog) niet. Er is een doel voor ons leven: persoonlijk, en ook voor wat betreft onze baan in de maatschappij. Dit betekent ook dat ik afhankelijk ben van de Programmeur van dat plan. Zo sta ik dan ook in het leven: achter de dingen die wij beleven of meemaken zit een doel. Dat doel kunnen wij achteraf pas zien. Zo probeer ik de zaken die op mijn levensweg komen, te zien in een breder verband. De puzzel waarmee wij beginnen aan de start van ons leven, wordt steeds verder ingevuld. Elk stukje valt op zijn plek, zodat het geheel een steeds duidelijker zicht geeft op de volledige afbeelding van de puzzel. Het is vaak even zoeken waar elk puzzelstukje hoort te liggen, maar elk stukje past maar op één plek. Dat stukje ligt verankerd tussen andere stukjes, die precies in elkaar vallen en elkaar verstevigen. De puzzel wordt zo steeds mooier en duidelijker. De afbeelding wordt herkenbaar.

HERKENBAAR

Nu kan een puzzelstukje alleen maar goed in het geheel passen, als het zelf ook herkenbaar is, aan zijn vorm en kleur. Dat geldt ook voor ons leven: wees herkenbaar en

stel je duidelijk op. Laat zien wie je bent, met de kwaliteiten en gaven die jij hebt meegekregen voor dit leven. Laat merken waar je ambities liggen en ontwikkel die. Wees duidelijk in wie je bent, wat je kunt en tot waar je kunt gaan. Laat zien dat je je grenzen kent. Wees open en laat zien waar je staat, ook als het gaat om het eerlijk uitkomen voor je christelijke standpunten. Dat dwingt vaak respect af en geeft duidelijk aan wat men van je kan verwachten. Stel je niet op als een dominee, daar doe je echt een andere studie voor. Benoem dat ook zo. Maar mocht het onderwerp je christelijke standpunten betreffen, ook tijdens een sollicitatieronde, wees dan oprecht en spreek er vrij over. Schaam je niet, je wordt geleid en hoewel spannend: na zo'n gesprek ervaar je pas dat je geleid bent! Zo had ik ten tijde van mijn sollicitaties in mijn cv vermeld bij welk kerkgenootschap ik aangesloten was. Een kort zinnetje, tussen de andere belangrijke kwaliteiten (publicaties, hobby's, sport, et cetera). Uit zo'n vermelding kan en zal een vraag naar voren komen, waarop je je christenzijn kunt toelichten. Noem jezelf een positieve christen, die een kwalitatief en betrouwbaar stuk werk zal gaan leveren. Je mag vrij voor je mening uitkomen, zeker in Nederland. Je kunt ook vermelden dat jij juist die persoon bent, die een extra dimensie kan toevoegen aan het leven, maar ook aan het (populaire) specialisme, waar je voor solliciteert.

JA IS JA

Zorg dat je een betrouwbaar mens bent. Ja is ja en nee is nee. Loop de kantjes er niet af en lever goede prestaties. Daar hoort normaal gesproken geen ellebogenwerk bij, alhoewel ik dat binnen de snijdende specialismen wel bemerk en dat ook niet helemaal vreemd is. >>

“Als christen kunnen we aan de mensen om ons heen laten zien, dat wij in het leven niet alles zelf kunnen en moeten willen bepalen

Maar zorg dat je opvalt door je niveau van presteren. Het christenzijn wordt wel geaccepteerd, zolang je maar een goede dokter of specialist bent. Je hoeft nogmaals echt geen dominee te zijn op de werkvloer. Doe wat je doet goed en zorgvuldig. Wees een teamspeler. En zonder je niet af van de groep. Doe mee met een borrel en wees aanwezig op het feest. Ga mee skiën, doe met de activiteiten van de groep mee. Stel je normaal op en niet als een bange wezel. Dat dwingt respect af en zorgt mede voor je plek binnen de groep, waar je op dat moment in functioneert.

MENTOR

Een christelijk specialist of huisarts is altijd bereid om jou als aios, anios, of student te helpen bij het kiezen van een specialisme. Voel geen drempel en schiet hem of haar aan. Er zal zeker een informeel en goed gesprek volgen wat je hierin verder kan helpen. Misschien heb je wel een voorbeeldfiguur voor ogen, een christenarts die je respect afdwingt. In het AMC/UvA had ik die indertijd tijdens mijn studie jaren in Amsterdam ook, een christenchirurg en opleider aldaar. Enkele gesprekken met hem hebben ook mij geholpen goed te presteren en staande te blijven. En zorg voor een goed en degelijk netwerk en achterban, zoals het lidmaatschap van CMF. In Zwolle en omstreken hebben we jaarlijks een aantal lokale bijeenkomsten van artsen en assistenten uit diverse disciplines, die met elkaar van gedachten wisselen over de meest uiteenlopende onderwerpen.

IN BALANS

Na je studie geneeskunde ben je nog lang niet klaar en blijf je werken aan je toekomst. Als assistent, maar ook als dokter. Toch kun je ervoor zorgen dat God op de eerste plek blijft staan, als je jezelf ziet als onderdeel van Zijn plan. Blijf goed presteren, stel je positief op, kom eerlijk voor je mening uit, niet alleen bij ethische problemen maar vooral ook bij alledaagse dingen of

onderwerpen. Praat mee en zonder je niet af. Dank God aan het eind van elke dag, dat Hij je weer heeft willen leiden en helpen en vraag voor de volgende dag ook weer om Zijn hulp en leiding. Stel je leven en functioneren in afhankelijkheid op, wetend dat

wat wij doen mensenwerk is. Door patiënten wordt daar vaak hoog van opgegeven. Juist dan en op die momenten dien je aan te geven, dat ook jij maar een instrument bent. Vaak merk je al snel of een patiënt of collega dat oppikt en kun je daar op een ander moment nog eens over doorpraten.

“*Als Hij in Zijn plan jou op die plek wil hebben, zal je er komen!*”

EYE IN THE SKY

Terugkomend op dat plan van ons leven: ik leef in de overtuiging, dat God een plan met ons heeft. Niet alleen met mij, maar met eenieder, gelovig én ongelovig. Het verschil zit erin, dat je open moet staan voor dat plan, ook al weet je de richting en invulling ervan op dat moment niet. Maar een christen kan zich hierin onderscheiden, dat hij zich ten opzichte van dat nog onbekende plan afhankelijk zal opstellen en een niet-christen zal het veel meer zelf gaan invullen. Dat past ook helemaal in deze tijd van autonomie: zelf bepalen of we kinderen nemen in plaats van af/verwachten of we vader en moeder zullen worden. Zelf beslissen wanneer we genoeg hebben van het leven, in plaats van het in Zijn hand te leggen. Eerst zorgen voor jezelf, daarna nog eens kijken naar je medemens. Als christen kunnen we aan de mensen om ons heen laten zien, dat wij in het leven niet alles zelf kunnen en moeten willen bepalen.

Als voorbeeld haal ik weleens aan dat wij denken alles goed geregeld te hebben in Nederland. Overal hebben we een wet of regeling voor, alles is gestroomlijnd en de 24-uurs economie draait volop. Maar dan komt er een minuscuul virusje van de andere kant van de wereld, dat het hele land overhoopgooit, de economie aantast, de afhankelijkheid van ons mensen onderstreept en de kleinheid van ons mensen benadrukt. En niet alleen in Nederland, maar mondiaal. Of een abnormale regenbui, waarbij delen van Limburg, Duitsland en België ernstig worden getroffen, ondanks onze goede waterbeheersing. Hoe klein zijn wij? Hoe afhankelijk zijn wij? Ook voor wat betreft ons milieu en in het bijzonder de CO2-uitstoot: weten wij als mensheid wel, waar wij mee bezig zijn? Hoeveel impact heeft ons handelen op het grotere geheel? Moeten wij steeds streven naar meer? Ook meer controle? Laten wij blij zijn dat de Programmeur van ons leven ons ziet, als individu, maar ook als individu binnen de hele scheppingsorde. Hij blijft het ‘Eye in the Sky’ en houdt de regie in handen.

CARRIÈRE MAKEN

Dan even de titel van dit stuk: christenzijn en ambitie/carrière. Kan dat wel samengaan? Het hebben van beide, ambitie en carrière, is fijn, maar hoeft niet samen op te gaan. Ambitie hebben betekent in meer algemene zin het streven naar een bepaald doel. Dat is een goede zaak. Maar wanneer ambitie het ‘streven om carrière te maken’ wordt en de daarmee vaak gepaard gaande ‘zucht, dorst naar eer of roem’, ligt eigen presteren daar weer op de loer. Dat past dan weer niet goed in het je afhankelijk opstellen van de Regisseur in ons leven. Tenzij je die eer en roem niet voor jezelf houdt en aan Hem geeft. Ditzelfde geldt ook voor het woord carrière,

“*Helemaal
bovenop die kroon
staat een klein
gouden kruis, als
klein teken*”

dat ‘loopbaan’ of ‘levensloop’ betekent. Helemaal goed dus, zolang je die loop van het leven maar niet alleen op jezelf richt, of beter gezegd: eerst op de ander richt en daarna op jezelf. Mag een christen ambitie hebben en carrière maken? Ja natuurlijk, zolang hij dit niet in eigen belang doet, niet alleen om daar zélf beter van te worden. Daarom vind ik bijvoorbeeld de koningskroon zo mooi en beeldend: op zich is de kroon een fraai hoofddeksel van een hoogwaardigheidsbekleder die veel voor het zeggen heeft, maar helemaal bovenop die kroon staat een klein gouden kruis, als klein teken, dat ook de drager van die kroon zich onderdanig dient op te stellen en afhankelijk is van zijn/haar Regisseur.

Dus ambitie en carrière zijn goed, zolang je het niet voor je eigen eer en meerdere glorie alléén doet. Als je als anios de ambitie hebt om een opleidingsplek binnen een populair specialisme te bemachtigen, zal je er dus alles aan moeten doen, om die plek te krijgen. Als je levensloop in Zijn handen ligt moet je het niet alléén denken te kunnen bereiken, door je eigen inzet, maar ook een groot deel aan Hem overlaten. Als Hij in Zijn plan jou op die plek wil hebben, zal je er komen! Het lijken zulke vrome woorden, maar stel je open om je te laten leiden naar die plek, die voor jou bedoeld is. Lukt dat niet, wees dan zo sterk om te aanvaarden, dat Zijn plannen anders zijn. Je zult komen op die plek, waar jij het beste past. Maar bid en werk naar die begeerde plek in dat mooie specialisme of die huisartsplek, zodat je op die plek niet zélf groter wordt, maar Hij kan laten zien, door jou, hoeveel Jezus van Zijn schapen houdt.

JEZUS VOLGEN

Nu leven we in een tijd, waarin secularisatie en autonomie hoogtij vieren. Christen willen zijn met de daarbij behorende levensstijl, de waarden en normen die wij daarbij passend vinden, wordt niet altijd gewaardeerd en wordt ook steeds minder getolereerd. Toch ben ik ervan overtuigd, dat wij het zoutend zout en het lichtend licht mogen zijn en blijven. Dit betekent heel praktisch dat wij kunnen laten zien, dat wij ons niet schamen om volgelinge van onze Heer en Heiland te zijn, Die ons voorleefde en liet zien, dat we door onze houding naar de naaste, Zijn liefde kunnen doorgeven. Als wij als dokters mogen werken in een wereld, die zo van God los lijkt te raken, hebben wij een schitterende baan en verantwoordelijk werk. Loop niet te koop met jezelf en dat jij het zo goed doet en kan, maar stel je nederig en dienstbaar op. Ook als je wordt geprezen door patiënten of collegae. Juist op die momenten kun je doorgeven, dat je het niet door eigen kunnen hebt bereikt. Zelf zeg ik dan tegen de patiënt, dat niet alleen de dokter, maar het hele team heeft meegeholpen, onder leiding van de grote Heelmeester. Verder zeg ik dan meestal niets. Laat je gedrag onberispelijk zijn. Wees oprecht en eerlijk. Laat de werken van de barmhartigheid zien en breng ze in de praktijk. Zorg dat je vormgeeft aan de vruchten van de Geest: “Maar de vrucht van de Geest is liefde, blijdschap, vrede, lankmoedigheid, vriendelijkheid, goedheid, trouw, zachtmoedigheid, zelfbeheersing” (Galaten 5:22-23). En houd vast wat je hebt, opdat niemand je kroon zal wegnemen. “Wie overwint, hem zal Ik tot een zuil in de tempel van Mijn God maken, en hij zal daaruit niet meer weggaan” (Openbaring 3:11). ✓

Drijfveren

VAN DE REDACTIE

Voor dit
themanummer ontvingen

wij het persoonlijke verhaal van **Julia Guidi**, een laatstejaars geneeskundestudente uit Brazilië. Door de COVID-19-pandemie is dit grote Zuid-Amerikaanse land zwaar getroffen. Ondanks deze landelijke problematiek deelt zij ook haar eigen ervaringen rondom werk- en studiekeuzes.

Christenstudent in Brazilië

Broeders en zusters,

Wat een voorrecht om gevraagd te worden om iets te delen over hoe bijzonder God in Brazilië werkt door CMF, plaatselijk bekend als *'Médicos de Cristo'* (MDC) wat betekent 'dokters van Christus'. Ook schrijf ik graag iets over de geneeskunde in ons land.

Mijn naam is Julia, ik ben een laatstejaars geneeskundestudente aan de universiteit van Santos, aan de kust van de provincie São Paulo. Ik sta vlak voor mijn eindexamen, het zijn drukke tijden. Soms is het lastig om even stil te staan en tijd te nemen om God hierin om hulp te bidden en ook te vragen: wat wil Hij voor mij op de plaats waar ik nu ben?

Ik ben een dochter, zus, vriendin en lid van de lokale kerk, daarnaast ook coördinator van de MDC *Student Working Group*. Zelfs midden in deze stressvolle periode vindt God momenten om mij te herinneren aan Zijn grootheid, genade en voorzienigheid. Dat kan soms zomaar tijdens een consult met een patiënt in de publieke zorgsector in Brazilië, als ik in de gelegenheid ben om iemand te helpen die maar weinig heeft. Of wanneer ik de anatomie bestudeer en me realiseer hoe bijzonder God al de orgaansystemen gevormd heeft. En soms zelfs wanneer ik langs de zee rijd in deze prachtige kustplaats.

Al deze dingen maken dat ik mezelf afvraag: wat voor dokter wil ik zijn of worden als ik over vier maanden afstudeer? Die vraag houdt me al een lange tijd bezig en zeker nu ik de druk ervaar van het moment waarop ik daadwerkelijk een keuze moet maken. Welk specialisme ga ik kiezen, waar wil ik straks gaan wonen, zal ik gelijk een opleiding beginnen of eerst werkervaring op gaan doen?

Nadat ik een tijdje geworsteld had met deze vragen werd ik eraan herinnerd dat we de beste antwoorden

kunnen vinden in het Woord van God: “Of u dus eet of drinkt of iets anders doet, doe alles tot eer van God” (1 Korinthe 10:31) en ik leef zodat ik “onberispelijk en oprecht zal zijn, kind van God, smetteloos temidden van een verkeerd ontaard geslacht, waaronder u schijnt als lichten in de wereld” (Fillipenzen 2:15).

Dit laatste zie ik vooral terug via CMF in Brazilië. Hoe bijzonder is het om te merken dat specialisten uit verschillende medische vakgebieden een weg zoeken om God te dienen en te eren in alle fasen van het leven? Zeker de studentengroep, waarvan ik het voorrecht heb om hen van dichtbij mee te maken dit jaar. Vanwege de COVID-19-pandemie zijn we een aantal ICMDA studies via Zoom gestart en hebben we studenten van verschillende lokale groepen uitgenodigd om mee te doen. God heeft meer gedaan dan wij voor mogelijk achtten met deze studies. Na elke meeting ontvingen we feedback vanuit verschillende steden. Daarin werd uitgesproken hoe bijzonder het is om te merken dat we niet alleen staan, maar dat er zoveel meer mensen bereid zijn om God te dienen op de universiteit (wat een moeilijke plaats kan zijn om vast te houden aan het geloof). Om een leven te leiden dat een positief verschil maakt voor het koninkrijk van God. Dat ik de mogelijkheid heb om samen met al deze mensen studie te doen, is een voorrecht en een belangrijke praktische les.

Momenteel is MDC georganiseerd in 23 lokale groepen en gebaseerd op vier pijlers: roeping, gemeenschap, training en dienstbaarheid. De organisatie groeit dagelijks en de studentenbeweging wordt sterker. Het is zo goed Gods werk te zien! Veel deelnemers hebben het verlangen om in missies te dienen. Dit was ook voor mij een grote persoonlijke wens en tijdens mijn studie had ik de mogelijkheid om een aantal missiereizen te doen. Eén daarvan was naar het Amazone regenwoud waar wij de inheemse bevolking konden ondersteunen, zagen hoe behoeftig zij waren en hoeveel verschil we kunnen maken door medische zorg voor mensen in nood.

Mijn verzoek aan CMF in Nederland is jullie gebed dat God meer werkers bereid maakt om de gezondheidssituatie en medische zorg in Brazilië te verbeteren. Bid ook dat ik Gods getuige kan zijn waar mijn volgende carriërestap dan ook naar toe zal zijn, om te leven naar het MDC-motto: instrument in de handen van de Geneesheer der genezers. ✓

“ *Ik werd eraan herinnerd dat we de beste antwoorden kunnen vinden in het Woord van God* ”

MARJELLA EIJMAEL

Dit is vandaag,
het is alles wat je hebt.

Morgen komt later en gisteren is alweer weg.
Dit is vandaag, met z'n vreugde en zijn pijn
en je hoeft maar één ding te doen.
Dat is: er zijn.

Kinga Ban uit *Vandaag*.

Wacht niet om te vieren.

Wacht niet om te vechten voor alles wat je waard is. Voor je 't weet is het voorbij.

Wacht niet om te lachen.

Wacht niet om te zeggen aan diegenen die je lief zijn: blijf jij hier bij mij.

Diggy Dex uit *Alles is nu*.

Marjella Eijmael
heeft in augustus
dit jaar haar
geneeskundestudie
afgerond en
was voorzitter
van het CMF
Studentenbestuur

Afscheid en een nieuw begin

Op het moment van schrijven heb ik net mijn afstuderen van eind augustus aangevraagd bij de universiteit en ben ik de overdracht van het voorzitterschap van het studentenbestuur van CMF aan het voorbereiden. Bizar hoe de afgelopen jaren voorbij zijn gevlogen. Tijdens mijn eerste studiejaar bezocht ik voor het eerst een CMF-activiteit: een avond in Leiden waar een tropenarts kwam spreken over zijn ervaringen in de tropen. Zo raakte ik betrokken bij CMF Leiden en na deze inspirerende avond mochten

er nog vele volgen waarbij over de jaren heen ook het aantal bezoekende studenten verdubbelde. Daarnaast ben ik het landelijke bestuur gaan versterken. Ook daar zagen we de afgelopen jaren dat er steeds meer interesse was, bijvoorbeeld voor het jaarlijkse studentencongres. Het deed dan ook pijn om te zien dat

door COVID-19 verschillende veelbelovende activiteiten en ontmoetingen niet door konden gaan en dat het nu moeite kost om de groep weer bij elkaar te krijgen. Tegelijk heb ik er vertrouwen in dat het werk van CMF(-studenten) weer op één of andere manier door zal gaan, niet omdat wij de touwtjes in handen hebben maar omdat er boven ons iemand is die deze wereld leidt, ook als wij dat niet zien.

CMF, de studie geneeskunde en het ouder worden, hebben mij de afgelopen jaren beïnvloed en hebben mij doen groeien tot wie ik nu ben. De ICMDA *Sydenham* course die ik momenteel volg, laat me weer meer zien over hoe je als

arts met een roeping, gefundeerd vanuit de Bijbel, in het leven en op de werkvloer kunt staan. Daarnaast leren de deelnemende Afrikaanse dokters me hoe gezegend we in Nederland zijn. Ook heb ik de afgelopen tijd veel geleerd van de patiënten die ik zag op de Acute opname afdeling waar ik mijn semi-artsstage loop. Met enige regelmaat zie ik daar patiënten met gemetastaseerde oncologische ziekten en omdat het een academisch ziekenhuis is, zijn dat opvallend vaak jonge patiënten. Waar ik eerder dacht dat het verstandig was om vooral op de toekomst gericht te leven, verstandige keuzes te maken voor later, hebben die patiënten me laten zien hoe moedig het juist is om *in het moment* te leven omdat je niet weet hoe het morgen zal zijn. Zoals Kinga zingt: "Dit is vandaag, het is alles wat je hebt." En zoals Diggy Dex er in zijn lied voor pleit om vooral niet te lang te wachten, want: "voor je 't weet is het voorbij." Een tekst die aansloot bij het afgelopen jaar, waar door de COVID-19-pandemie de meest normale zaken niet doorgingen. Waar je ervanuit gaat dat je in de toekomst kunt plannen, blijkt de werkelijkheid anders. Ook in mijn privéleven probeer ik nu de moed te hebben om niet te ver vooruit te kijken; iemand dichtbij mij is manisch onregelmatig en het is voor mij heel makkelijk de hoop te laten zakken en vooral te kijken naar alle schade die nu is aangericht in onze omgeving. Ik probeer me hierbij vast te houden aan Mattheus 6:34: "Wees dan niet bezorgd over de dag van morgen, want de dag van morgen zal voor zichzelf zorgen; elke dag heeft genoeg aan zijn eigen kwaad! Dit is vandaag. En vandaag kan ik niets anders dan concluderen dat ik CMF en alle mensen die ik daardoor leerde kennen, maar bovenal onze Vader in de Hemel, dankbaar ben voor de afgelopen gezegende jaren. ✓"

“
*Die patiënten
hebben me laten
zien hoe moedig het
juist is om in het
moment te leven*

CORLINE PARMENTIER

Een aantal maanden terug ben ik aan het

laatste jaar van mijn opleiding begonnen. In Utrecht mag je jezelf dan 'semi-arts' noemen. Redelijk verwarrend voor patiënten en familie ('je bent dus nog geen échte arts?'), en bovenal voor jezelf. Want semi-arts, semi-bekwaam, semi-verantwoordelijk, semi-watdanook is niet bepaald concreet.

Tijdens mijn semi-arts stage bij de kinderneuro-oncologie werd dan ook van mij verwacht semi-zelfstandig te functioneren. Zelf visite lopen, zelf vragen van de verpleging beantwoorden en zelf beleid maken, maar wel binnen het veilige kader van een supervisor die je controleert.

Iets halverwege de stage werd een jongetje van acht jaar opgenomen voor een operatie aan een hersentumor. Relatief goedaardig, maar qua locatie riskant omdat hij vlakbij de hypofyse zat. Zoals verwacht waren na de

ingreep dan ook al zijn hormonale assen uitgevallen, en moest onder andere zijn vochtthuishouding met medicatie weer in balans worden gebracht.

Loslaten

Bij ouders die geen Nederlands spraken, zelf ook het een en ander aan psychische en lichamelijk belasting meedroegen,

en een patiëntje zonder dorstgevoel, was dat niet eenvoudig. De vochtbalansen en natriumwaarden vlogen dan ook alle kanten op.

De probleemlijst begon zich verder uit te breiden. Aanhoudende koorts zonder focus, hoofdpijnaanvallen, prikangst, bloedarmoede en heel veel maatschappelijk zorgen. Oncoloog, neuroloog, neurochirurg, endocrinoloog, infectioloog, revalidatiearts, maatschappelijk werker, pedagogische medewerkers, psycholoog, tolk; iedereen dacht mee over deze jongen. Maar degene die het meest krampachtig met deze casus bezig was, was ikzelf.

Bang om maar iets over het hoofd te zien bleef ik dag en nacht malen. Ik kon het niet loslaten. Want ik was semi-arts, dit was mijn patiënt en ik voelde me verantwoordelijk.

Een enorm team aan specialisten dacht mee, en bovenal stond God klaar om de lasten die ik op mijn eigen schouders had gelegd van me over te nemen. Maar met de angst deze jongen tekort te doen was het ontzettend moeilijk om los te laten, en dat terwijl juist mijn eigen inzicht zo beperkt is.

Psalm 46:11: "Staak de strijd, en erken dat ik God ben, verheven boven de volken, verheven boven de aarde." Ik zal nooit een volmaakt perfecte arts zijn die alles onder controle heeft. Maar wel een arts die wordt gedragen door een perfecte God. ✓

Corline Parmentier
is 25 jaar, zesdejaars
geneeskundestudente
in Utrecht en lid
van het CMF
Studentenbestuur

De carrière van: Floortje de Leeuw

Waarom ben je geneeskunde gaan studeren, met welk doel?

Geneeskunde leek me een interessante studie en het artsenvak een mooie manier om mensen te helpen. Een mooie studie wás het! Ik begon in 2003 in de collegebanken van de Vrije Universiteit Amsterdam, na een jaar Evangelische Hogeschool. Ik hoopte een goede arts te worden. Misschien in een ontwikkelingsland, maar ik liet bewust alle mogelijkheden nog open.

Wat waren cruciale keuzemomenten in je carrière?

Ervaringen tijdens de studie gaven langzamerhand meer zicht op hoe de praktijk er echt uitziet en op welke plek ik zou passen. Een aspect waar ik me van tevoren niet bewust van was, is het gewicht van de verantwoordelijkheid. Toen ik begon aan de studie, dacht ik: 'Als ik goed mijn best doe, word ik een goede arts'. Maar de werkelijkheid is complexer. Het blijft een vak met onzekerheden, met keuzes die gevolgen hebben voor je patiënten.

Terugkijkend was ik en waren wij als studenten weinig bezig met de vraag hoe we concreet werk en – als we dat zouden krijgen – gezin zouden combineren. Eén keer hielden we er een CMF-avond over. Tijdens mijn keuzecoschap ouderengeneeskunde vertelde ik dat ik zwanger was. Een vrouwelijke arts wenste me toe dat ik mijn kind 'los zou kunnen laten' ten behoeve van het werk. Daar dacht ik toch anders over. Na ontvangst van mijn artsambul heb ik in mijn 'eigen' tijd zwangerschapsverlof genomen. Ook heb ik contact gezocht met de vrouw van één van de artsen die bij onze CMF-avonden weleens sprak. Zij was zelf arts en had een gezin met inmiddels grote kinderen. Ik mocht bij haar thuis komen praten over hoe zij werk en gezin combineerde en over keuzes maken hierin. Dat was fijn! Toen onze dochter een half jaar oud was, ben ik gaan solliciteren. Ik werd voor twee functies aangenomen maar, omdat het toch meer dagen per week werden dan ik wilde, heb ik het niet gedaan. Vervolgens ben ik parttime als consultatiebureauarts gaan werken. Ik vond het mooi werk, een breed vak waarbij je oog kunt hebben voor het hele welzijn van het kind, moeder/vader en gezin. Een mooie levensfase om betrokken bij te zijn.

Floortje de Leeuw-Pelgrim is 36 jaar, getrouwd met Chris-Jan en moeder van 5 kinderen in de leeftijd van bijna 2 tot 11 jaar. Ze studeerde geneeskunde aan de VU in Amsterdam van 2003-2009

Toen ik zwanger was van onze tweede dochter, was dit opnieuw een keuzemoment. Al was het werk parttime te doen, toch wrong het wel. Ik zou mij op mijn werk meer willen geven, om het goed te doen. Het artsenvak lijkt me eigenlijk het best uit te voeren als je het (bijna) fulltime doet. Daarnaast wilde ik meer thuis voor de kinderen zorgen, eigenlijk liefst er helemaal voor ze zijn. Dit is het moment waarop ik samen met mijn man de keuze heb gemaakt om te stoppen met werken. Lastig, vooral omdat ik de studie ook heb gekregen, van God, van mijn ouders, van de samenleving. Maar nu de keus er is, ben ik er blij mee; ik mag er zijn voor de kinderen. Hun kinderjaren zijn belangrijk en gaan ook snel voorbij. Voor hen ben ik hun enige moeder - zij het met gebreken - terwijl artsen inwisselbaar zijn.

Heb je Gods leiding hierin ervaren?

Ja, langzamerhand kregen we er in ons huwelijk meer zicht op dat we kinderen echt uit Gods hand ontvangen. Dat Hij ze aan ons geeft, om hen voor Hem op te voeden. Natuurlijk hebben we hier ook een eigen verantwoordelijkheid in, maar we proberen daar in afhankelijkheid mee om te gaan.

Ik geloof dat mijn eerste verantwoordelijkheid de zorg voor het gezin is. Dat neemt niet weg dat ik het ook begrijp als iemand andere keuzes maakt en bijvoorbeeld de vader meer voor het gezin zorgt. En ik heb zeker ook bewondering voor vrouwelijke artsen die veel betekenen voor hun patiënten. Maar misschien zou het wel goed zijn om al eerder in je studie concreet en open na te denken over welke keuzes je gaat maken als je misschien een gezin krijgt. En ook hierin Gods wil te zoeken. ✓

“*Voor hen ben ik hun enige moeder - zij het met gebreken - terwijl artsen inwisselbaar zijn*”

Geluk

Prediker 2:24; 3:12

PIET VERHAGEN

EEN VRAAG

In 2019 verscheen de Gewone Catechismus¹. De openingsvraag luidt: waarin vind jij je geluk? Voor de liefhebbers van het genre catechismus was het even slikken. Want wat kan het nu halen bij die even rake als geliefde vraag: wat is uw enige troost, beide in leven en sterven? Dat is niet hetzelfde, toch? Of is het wel hetzelfde, maar dan anders? Ik sta in dit meditatief stil bij de vraag naar geluk. Al wil ik de lezer natuurlijk het antwoord dat gegeven wordt in deze nieuwe catechismus niet onthouden.

DE VRAAG NAAR GELUK IS ÍN

De opstellers van de gewone catechismus hebben er natuurlijk over nagedacht en leggen het in hun inleiding ook

uit. 'Als mensen ergens mee bezig zijn, dan is het wel de vraag hoe ze gelukkig kunnen leven, waarin voor hen persoonlijk het geluk gelegen is en hoe ze het kunnen bereiken.' (p.7) Ik denk dat die gedachte, die indruk, helemaal klopt. Er is ook een heel jargon: voldoening, vervulling, tevredenheid, voorspoed, welvaart, genieten, welbevinden. Ik vind zelf het woord floreren, bloeien, betekenisvol. Het gaat er vooral om een woord te gebruiken dat meer omvat dat alleen materiële voorspoed, lichamelijke gezondheid en/of psychisch en sociaal welbevinden. Het kan erin meeklinken of juist ontbreken. Een mens kan floreren ondanks materiële armoede, lichamelijk tekort en/of psychisch en sociaal lijden. Dat klinkt wellicht vreemd, maar het kan. Omdat er kennelijk nog iets meer is.

Zo wordt er ook in de geestelijke gezondheidszorg naar gekeken. Ook daar is floreren in het kader van persoonlijk herstel in en is er veel onderzoek dat aanwijzingen geeft voor paden waarlangs aan floreren gewerkt of bijgedragen kan worden, zoals het behoren tot een (religieuze) gemeenschap. Natuurlijk roept dat meteen de vraag op naar maakbaarheid van geluk, maar aan de andere kant, als je er geen werk mee hebt, komt het ook niet. Je kunt er een eind mee komen, maar of je er ook helemaal mee komt?

DE VRAAG NAAR GELUK IS EEUWENOUW

De vraag naar geluk is zo mogelijk ouder dan de weg naar Rome. In ieder geval was er in 6e-5e-4e eeuw voor Christus een levendig discussie gaande. De grote filosofen Plato en Aristoteles waren ermee bezig. En zo ook Prediker. Zo zouden we de gedachtegang van Prediker kunnen opvatten, als inmenging in en antwoord op de levendige discussies van toen, en nu. Is Prediker het relaas van Salomo? Het was in die tijd gewoonte om de koning als rolmodel te nemen; hij gold bij uitstek als het toonbeeld van een gelukkig mens. Het type BN'er *avant-la-lettre*. En dat is niet gek gedacht, want de koning heeft nu eenmaal alles: macht, rijkdom, aanzien, noem maar op. Dus wat wil je nog meer? Nu, daar komt dan in die tijd kritiek op. Simpel, hoe zit het dan met de gewone mens? Kan die dan niet gelukkig zijn, of maar een beetje? Dat kan toch niet waar zijn? Dat is precies wat Prediker Salomo laat duidelijk maken. Ik was koning van Israël, ik had alles. Je kunt het zo gek niet verzinnen of ik had het, ik deed het of ik onderzocht het. De gelukkigste mens ter wereld! Maar, geloof me, het is het niet. Dat is het geluk niet! Het is ijdelheid, wind, lucht. En toch is het een hardnekkig beeld, idee. Dat beeld van macht, rijkdom en aanzien als toonbeeld van geluk. Macht, aanzien, rijkdom als karakteristieken van een wereld als de onze, die immers in belangrijke mate gebaseerd is op die rijkdom en dat aanzien, die we dan ook met alle macht verdedigen en beschermen. Geluk, laat Prediker de koning zeggen, is niet een kwestie van bezit of rijkdom of macht of aanzien.

GELUK: UIT DE HAND VAN DE MENS OF DE HAND VAN GOD?

Het vertalen van Prediker 2:24 is wel nog een dingetje. 'Het goede (geluk) is niet in de mens, (...), maar uit de hand van God'. Het gaat er bepaald niet om dat een mens niks doet, integendeel, hij steekt de handen uit de mouwen, van 's morgens vroeg tot 's avonds laat. En liberaal als we zijn mag iedereen meedoen, maar als je niet meekomt, is dat toch vooral jouw probleem. Zo ook

Piet Verhagen is psychiater, werkzaam bij GGz Centraal en proponent in de Protestantse Kerk in Nederland (PKN)

of je al dan niet gelukkig bent. De Prediker maakt het ook niet mooier dan het is. Het is een hoop gezwoeg. Maar dan is het ook genieten van eten en drinken (om het eenvoudig te houden, maar dat is natuurlijk een open uitdrukking voor het leven), zich verheugen en te goed doen, dat is: je ziel het goede laten zien, laten ervaren. Maar, en dan komt het, dat is uit Gods hand. En dat is opmerkelijk. Want tot nu toe, in dat hele relaas van die modelkoning kwam God niet voor. Ik leefde als god in Frankrijk, maar het werkte niet. En hier aan het eind van zijn zoektocht en rede luidt de conclusie: je kunt net zo druk zijn als je zelf wilt, je kunt je uitsloven tot en met, maar zolang je denkt dat je het daarmee redt, het daarmee hebt, zit je er toch naast. Maakbaar is het dus niet. Gelukkig de mens, die net als deze modelkoning in al zijn zoeken bij God, toch nog bij God uitkomt.

Eten en drinken. Daar kom je niet aan toe als je maar druk bent en bezig blijft. Eten en drinken is juist even niet druk zijn, niet bezig zijn, maar de tijd nemen om je ziel te ervaren; dan licht het op. Dat is geluk, het hoogste geluk: in het gebruiken van de goede dingen, zoals het gebruiken van de maaltijd, het leven genieten uit de hand van God.

HET ANTWOORD

'Mijn geluk is dat Jezus Christus mij gevonden heeft. Hij offerde zichzelf op om mij thuis te brengen in de liefde van God. Zijn Geest maakt in mij de hoop wakker op Gods nieuwe toekomst, voor mij en heel de wereld.' ✓

“ *Een mens kan floreren ondanks materiële armoede, lichamelijk tekort en/of psychisch en sociaal lijden* ”

¹ Pleizier, Th., Huijgen, A., & te Velde, D. (2019). Gewone catechismus. *Christelijk geloof in 100 vragen en antwoorden*. Utrecht: KokBoekencentrum Uitgevers.

De carrière van: Arian Paul

Arian Paul is anesthesioloog en studeerde geneeskunde in Gent (afgerond 2002), daarna de opleiding tot tropenarts (afgerond in 2004) en nadien werkzaam in Morgenster Mission Hospital Zimbabwe (2006-2009). Momenteel is hij werkzaam als anesthesioloog

Op het verzoek van de redactie van IDDG wil ik graag ingaan om mijn ervaringen te delen. Juist om te vertellen dat een 'knik' of verandering van het perspectief ook kan leiden tot een zinvolle invulling van het doktersvak.

Wat was je droom of ideaal toen je geneeskunde ging studeren?

Mijn droom was om tropenarts te worden om zo-
doende mijn kwaliteiten te delen met degenen die dit het hardst nodig hadden. In de middelbareschooltijd werd de basis hiervoor gelegd tijdens een les van iemand van Woord en Daad. In diezelfde periode ging onze jeugdverenigingsleider als zendingsarts naar Morgenster (!) in Zimbabwe en dit was erg inspirerend. Later werd dit ideaal duidelijk bevestigd door een coschap in Malawi bij een Zuid-Afrikaanse tropenarts.

Ben je begonnen met een bepaald doelspecialisme voor ogen?

Uiteindelijk werd tijdens de studie geneeskunde duidelijk dat de tropenopleiding in Nederland met vooral praktische kennis/ervaring in de gynaecologie en chirurgie een goede voorbereiding was op werken in de tropen.

Wat waren cruciale keuzemomenten in je carrière?

Na het uitloten voor geneeskunde in Nederland koos ik toch voor de studie geneeskunde maar dan in Gent (wel een jaar langer en veel meer theorie). Tijdens de voorbereiding voor de uitzending werd de keuze voor het land van Malawi redelijk plotseling veranderd naar Zimbabwe. Ook de moeilijke keuze om vervroegd terug te keren vanuit Zimbabwe toen de situatie in 2009 daar erg moeilijk werd. Ik had de keuze tot tropenarts ook echt als roeping ervaren en na drie jaar waren we weer terug in Nederland. Een vriend zei me: "Alleen al het volgen van de roep is genoeg, hoeveel vragen er ook onbeantwoord blijven". Na Zimbabwe solliciteerde ik voor de opleiding tot uroloog (ik wilde daarbij fistels leren opereren en dan weer terugkeren naar Afrika...) en toen ik daarbij werd afgewezen en switchte naar de opleiding tot anesthesioloog in Duitsland, omdat voor de opleiders in Nederland mijn tropen-cv niet

aantrekkelijk was, heb ik dit in sterke afhankelijkheid van de Heere God mogen beslissen. Ik begon in deze richting, al begreep ik toen niet goed waarom.

Ben je tevreden over de plaats waar je nu staat en zou je het opnieuw zo doen?

Ja, ik doe mijn werk als anesthesioloog met heel veel plezier. Achteraf gezien past het goed bij mij; een blijvend breed en acuut vakgebied met een combinatie van hoofd en handvaardigheid. En achteraf gezien ben ik daarom zeer dankbaar dat het deze keuze werd. In de urologie zie je daarentegen een toenemende superspecialisatie. Ik heb door mijn lange voortraject veel ervaringen opgedaan. En dat zou ik ook willen meegeven: van een brede basis word je als dokter vooral rijker. Onze tijd in Zimbabwe heeft er ook voor gezorgd dat mijn klik met Afrika blijvend is, ik ga nog regelmatig mee met *Mercy Ships* als anesthesioloog.

Is werk/privé in balans?

Ik werk veel, maar ik hou ook van mijn werk. Het is wel zo dat dit alleen kon omdat mijn vrouw Jessica lange tijd niet en nu bewust weinig werkt. En thuis ben ik ook echt thuis, dan wil ik er echt voor thuis zijn.

Hoe heb je de leiding van God ervaren in je levensloop?

Alle (moeilijke) stappen hebben we in vertrouwen op onze Schepper genomen, Hij bleef bij ons. Tot de dag van vandaag ervaar ik Zijn zegen in mijn huidige werk en leven. ✓

“Van een brede basis word je als dokter vooral rijker”

WIM LAMMERS

In het midden van de COVID-19-crisis vertrokken wij voor een jaar naar Australië. De strubbelingen die wij ervoeren in het jaar van voorbereiding, beschreef ik in een column te lezen in het vorige nummer van IDDG. *We hadden geen idee hoe het verder zou gaan...*

Australisch avontuur

Bij aankomst op de luchthaven van Brisbane doorliepen we de nodige *security checks* alvorens in een speciaal gecreëerd wachtgebied plaats te nemen. We hadden een briefje gekregen met daarop een quarantainehotel geschreven, maar verder was niemand echt bereid om informatie te verstrekken. Na enkele uren werden we eindelijk naar een bus begeleid. We waren verbaasd om overal militairen te zien. Alsof wij ook maar enig moment de gedachte hadden om gemerkt de luchthaven te verlaten.

In Australië wordt een *zero-tolerance* beleid gevoerd ten aanzien van COVID-19 en het land heeft één van de strengste *COVID-travel bans* ter wereld. De landsgrenzen

zijn nagenoeg gesloten voor inkomend en uitgaand reisverkeer en er is een verplichte hotelquarantaine van twee weken. De kosten zijn vastgesteld op ongeveer 3000 Australische dollar per persoon per kamer

(er is gezinskorting) en moet door mensen zelf worden betaald ongeacht of je een Australisch paspoort hebt. Bij een enkele positieve casus kan een gebied binnen no time

in een zogenaamde *snap lockdown* (kortdurende strikte lockdown) gaan. Met deze *go hard and go early approach* wordt geprobeerd virusverspreiding tegen te gaan. Reis je vanuit zo'n gebied naar een andere staat, dan geldt er ook een tweeweekse hotelquarantaine. Er zijn veel schrijnende verhalen van mensen die door deze restricties bijvoorbeeld de begrafenis van een geliefde hebben moeten missen. Op het moment van schrijven gaat onze staat Queensland in een driedaagse strikte lockdown, omdat er in één dag zes nieuwe *community-acquired infections* zijn bijgekomen.

Er is veel te doen over de Australische hotelquarantaine. Veel mensen ervaren de twee weken op een hotelkamer als een fysieke en mentale marteling waarbij je ook nog eens onnodig veel kosten moet maken. Ondanks dat de kamerdeur niet op slot zit, voel je jezelf opgesloten. Je mag je kamer niet verlaten, er is nauwelijks frisse lucht en qua eten en drinken ben je afhankelijk van wat je voorgeschoteld wordt. Onlangs ontsnapte een 39-jarige man in Perth uit zijn hotelkamer van de 4^e verdieping door zijn bedlinnen aan elkaar te knopen. Hij werd gepakt en kan nu een bekeuring van enkele tienduizenden Australische dollars of zelfs een gevangenisstraf tegemoet zien.

“*Het hotel leek werkelijk een gevangenis*”

De kinderen in quarantaine

Toen we bij het hotel aankwamen werden we opgewacht door een bataljon aan agenten en militairen. Het gaf een oncomfortabel gevoel; alsof je een gevangene bent. Er werd gemeld dat mensen die roken als eerste mochten uitstappen om voorlopig hun laatste sigaret te roken. Daarna waren wij aan de beurt. Na de nodige identiteitscontroles werd ons een kamer toegewezen. Op diverse fora hadden we gelezen dat het loont om vooraf te checken of je een gezinskamer krijgt. Er zijn veel verhalen te lezen van mensen die met hun gezin in een eenpersoonskamer werden gezet met vier bedden zonder verdere bewegingsruimte. Na het betreden van de kamer is het erg lastig om nog een kamerwijziging te regelen.

De man die ons te woord stond, was niet erg behulpzaam. Hij negeerde ons min of meer en verzocht ons de agent te volgen. Ik weigerde vriendelijk en vroeg hem opnieuw of we een familiekamer hadden. Uiteindelijk bleek dat we die niet hadden, zoals we al verwachtten. Wat waren we blij dat we nog niet in de kamer zaten. Na veel gedoe kregen we een gezinskamer toegewezen mits we de extra kosten zouden betalen. Het maakte ons niet uit. We hadden nu *interconnected rooms* en zelfs een aparte woonkamer met balkon.

De twee weken die volgden gingen traag voorbij. Het is simpelweg een behoorlijke opgave om 24 uur per dag met een jetlag en twee actieve kinderen op een hotelkamer te verblijven. We hadden een planning gemaakt om de dagen door te komen, maar de dagen leken op elkaar. Gedurende de quarantaine werden we drie keer onaangekondigd getest. We keken uit naar de spaarzame momenten dat we 'werden gelucht'. Vooraf had ik

Als MDL-arts specialiseert **Wim Lammers** zich in geavanceerde endoscopie, waarbij hij zich richt op endoscopische echografie (EUS), galwegbehandelingen (ERCP) en het verwijderen van vroege vormen van kanker uit het maagdarmsstelsel. Om meer ervaring op te doen trok hij samen met zijn vrouw Caroline en zijn twee kinderen Lucas (5 jaar) en Julie (3 jaar) naar Australië voor een fellowship *advanced endoscopy*

op een forum gelezen dat je *under exceptional circumstances fresh air breaks* kon regelen. Mij leek het hebben van jonge kinderen een *exceptional circumstance* en tot onze verbazing werd het gehonoreerd. Onder begeleiding van een agent mochten we om de paar dagen 20 minuten op het dakterras rennen en voetballen. Heerlijk. Het lopen door de lange hotelgangen was vreemd. Bij elk trappenhuis stonden militairen op wacht. Het hotel leek werkelijk een gevangenis.

Een onbeschrijfelijk gevoel van opluchting ging er door ons heen toen we op het strand van Surfers Paradise liepen nadat we waren vrijgelaten uit quarantaine. Het contrast tussen de enorm strenge hotelquarantaine en het buiten in vrijheid leven met minimale restricties bleek enorm groot. Voor ons gevoel konden we nu de hele wereld aan. ✓

Vrijgelaten uit quarantaine

De carrière van: Leo Kaptein

Wat was je droom of ideaal toen je geneeskunde ging studeren?

Toen ik ooit aan de studie geneeskunde begon had ik geen grote dromen of idealen. Het beroep van arts leek me gewoon mooi. Ik wilde eerst kinderarts worden, maar na het coschap huisartsgeneeskunde was ik verkocht en wist ik zeker dat ik huisarts zou worden.

Wat waren cruciale keuzemomenten in je carrière?

Na de opleiding deed ik een vakantiewaarneming in Molenaarsgraaf. Van het één kwam het ander en in 1995 heb ik de praktijk overgenomen. Samen met mijn vrouw Els, die verpleegkundige is, hebben we de praktijk verder vormgegeven. Molenaarsgraaf ligt in het hart van de Alblasserwaard, een gebied waar het geloof diep geworteld is. Tot 2017 hebben we daar met heel veel vreugde gewerkt. In het contact met de mensen voelden we ons niet zelden heel gezegend.

Hoe heb je de leiding van God ervaren in je levensloop?

In mijn werk ging ik meer en meer de waarde inzien van het beginnen van de dag met een moment in de stilte met God. Toen we in Molenaarsgraaf kwamen wonen en werken, stond voor ons niet vast dat we daar tot ons pensioen zouden blijven. We wilden ervoor open staan om, als God ons dat duidelijk zou maken, naar elders te gaan. Hoewel we in Molenaarsgraaf fijn gewoond en gewerkt hebben, merkten we steeds meer dat de veiligheid van de Biblebelt ons ook onrustig maakte. We vroegen ons af of we deze veilige omgeving niet moesten verlaten om elders dienstbaar te zijn. We legden dit ook regelmatig in ons gebed aan God voor.

In 2016 maakte Hij ons op allerlei manieren (waarover we ons nog steeds verwonderen!) duidelijk dat we naar Amsterdam moesten verhuizen. In het vertrouwen dat je altijd thuis bent als je leeft in het centrum van Gods wil (ik las dit ooit bij Corrie ten Boom) zijn we in de zomer van 2017 verhuisd naar een wijk vlakbij de Jordaan. Els

Leo Kaptein

is 58 jaar, huisarts en getrouwd met Els. Zij hebben 5 kinderen, 5 schoonkinderen en 4 kleinkinderen. Leo was huisarts in Molenaarsgraaf en werkt nu in Dirksborn

werkt nu in hospice Kuria en in de thuiszorg. Ik vond werk in een huisartsenpraktijk in Amsterdam.

Hoewel ik daar met plezier gewerkt heb moest ik na 3,5 jaar besluiten om er weg te gaan. De praktijk was veel te veel gericht op omzet en dat ging ten koste van de kwaliteit van zorg. Het was een lastig besluit om een baan buiten Amsterdam te aanvaarden. We wisten ons immers geroepen om in die stad ons plekje in te nemen. Ik moest (opnieuw) leren dat Jezus Heer van mijn leven is en de regie uit handen geven (moeilijk, maar ook bevrijdend!).

Ben je tevreden over de plaats waar je nu staat en zou je het opnieuw zo doen?

Intussen zijn we gelukkig ook in Amsterdam nog op allerlei manieren bezig, Els bij Kuria en Buurtzorg en ik bij Kruispost (een plek op de wallen waar ongedocumenteerden huisartsenzorg kunnen krijgen). In de Noorderkerk (de gemeente waar we ons erg thuis voelen) dragen we ons steentje bij. We wonen boven een café, wat veel mogelijkheden geeft om in contact te komen met allerlei mensen uit de buurt. COVID-19 hielp, gek genoeg, om die contacten te verdiepen. Amsterdam is een stad met veel donkere kanten, maar tegelijk práchtstad en stad van Gód. En wat betreft het huisartsenvak: een práchtvak waar ik onmiddellijk weer voor zou kiezen. ✓

“ *In het vertrouwen dat je altijd thuis bent als je leeft in het centrum van Gods wil, zijn we verhuisd* ”

LODEWIJK CRIJNS

Karel Clemens van Berckel was een chirurg en verzetsman, die tijdens de Tweede Wereldoorlog vele levens heeft gered. Dit artikel is gebaseerd op *Met Godsvertrouwen* voor het vuurpeloton, een boek over het leven van Van Berckel, geschreven door Lodewijk Crijs.

Lodewijk Ivo Crijs

is sociaal geriater. Door zijn werk kwam hij veel in aanraking met mensen die vertelden over de Tweede Wereldoorlog. Hij onderzocht het verzetsverleden van de chirurg die het leven redde van zijn vader

In deze rubriek zetten we artsen uit het verleden in de schijnwerpers. Grote groepen christenartsen gingen ons voor en een aantal van hen heeft de vorm of inhoud van ons vak extra glans gegeven, of zelfs bijgestuurd en veranderd. We hopen u daarmee te inspireren en misschien zelfs een rolmodel voor uw eigen beoefening van het vak aan te dragen.

Karel van Berckel

verzetsman en chirurg

Karel van Berckel wordt geboren op 19 augustus 1892 in Delft als Karel Clemens, de tweede zoon van notaris Willem van Berckel en Paula Driessen. Hij wordt gedoopt in de katholieke Sint-Hippolytuskerk en groeit op in een diep gelovig gezin te midden van vier broers en twee zussen. In Delft volgt Karel de lagere school en het gymnasium. Als hij achttien jaar is, vertrekt hij in september 1910 naar Amsterdam om medicijnen te studeren aan de Gemeente Universiteit van Amsterdam. In 1921 trouwt Karel op negenentwintigjarige leeftijd met Eleonora Laarman. Uit hun huwelijk zullen vijf dochters worden geboren.

Enige jaren is Karel assistent chirurgie in Amsterdam. Daarna gaat hij zijn kennis op het gebied van chirurgie voltooien door een jaar in Wenen en een jaar in Parijs de dan befaamde medische faculteiten te bezoeken en zich verder te bekwamen. Terug in Amsterdam heeft Karel enige jaren een praktijk aan huis, tot zijn benoeming als *chef de clinique* aan het Sint Jozefziekenhuis te Heerlen in 1929. Hij is dan 37 jaar oud. Het is in die tijd niet gemakkelijk als 'Hollander' in Limburg te wonen, maar dankzij zijn vriendelijke omgang met de directie, de zusters en de patiënten, lukt het Karel van Berckel zijn eigen plaats in Heerlen te veroveren.

Zij schreven *His story*

Inspirerende christenartsen uit het verleden

VERZETSSTRIJDERS

Ondertussen nadert de oorlog. Al snel ziet Karel het gevaar van het nationaalsocialisme en laat hij in zijn huis aan de Welterlaan onder het dak een geheime ruimte inrichten waar mensen een korte tijd verborgen kunnen worden. Karel en Eleonora van Berckel werken beiden vanaf het begin van de oorlog de nazi's tegen door onder andere hulp aan Joden te bieden, piloten onder te brengen en de ondergrondse pers te helpen. Op medisch gebied weigert Karel lid te worden van de medische 'Kammer', daarentegen is hij actief lid van het medisch verzet. Hij sluit zich aan bij het verzet in de Mijnstreek en bij de Landelijke Organisatie voor de Hulp aan Onderduikers, die in Heerlen wordt geleid door kapelaan Jan-Willem Berix van de Sint Pancratiusparochie.

Behulpzaam en liefdevol toont Karel van Berckel zich tegenover zieken en andere mensen die door het optreden van de nazi's en hun drieste maatregelen op welke wijze dan ook in nood komen te verkeren. Naast het onderbrengen van joden en verzetsstrijders, geeft Karel arbeiders met gezinnen die opgeroepen worden in Duitsland te gaan werken medische certificaten, zodat de mannen in Nederland kunnen blijven. Hij spreekt zijn afschuw uit over de sterilisatie van Joden. Voor Joden schrijft Karel van Berckel sterilisatiecertificaten uit, waarmee ze zich aan vervolging kunnen onttrekken. Neergeschoten geallieerde piloten die zich met hun parachutes weten te redden en vervolgens op de vlucht zijn, worden geholpen om via Spanje terug te keren naar Engeland.

Evenzeer stimuleert Karel van Berckel huisartsen om een gezondheidsattest af te geven aan Joodse families, waardoor minstens zeven gezinnen uitstel van deportatie krijgen. Hij raakt betrokken bij de verspreiding van enkele landelijke illegale bladen. Ook treedt hij in Zuid-Limburg op als de vertegenwoordiger van het illegale *Medisch Contact*. Waarschijnlijk neemt hij zelfs Joden als 'patiënten' op om hen zo aan de greep van de Duitse bezetter te onttrekken. Op 25 augustus 1942, de dag dat de Joden van Heerlen de reis naar Westerbork beginnen, liggen zes Joodse personen, meest kinderen, in het ziekenhuis om aan wegvoering te ontkomen. Voorts vinden enkele oudere Joodse dames in het ziekenhuis onderdak, op de afdeling waar de religieuze zusters slapen. Tevens wordt een Joodse vrouw verpleegd gedurende een acute ziekte, terwijl ze in Heerlen in een klooster ondergedoken is. Van Berckel weet van deze activiteiten en laat ze toe.

SCHIETPARTIJ IN HET ZIEKENHUIS

In 1944 krijgt Van Berckel - de universiteiten zijn gesloten en er zijn geen assistenten meer - het zo druk dat hij meestal in het ziekenhuis blijft logeren. Op 20 april 1944 bezoekt koerier Theo Crijs een kapelaan. Op weg naar huis wordt hij omstreeks elf uur 's avonds door patrouillerende landswachters aangehouden. Aangezien hij belastende papieren bij zich heeft, probeert hij te vluchten, maar hij rijdt met zijn fiets in een afzetting van prikkeldraad waarbij hij gewond raakt in zijn gezicht. De landwachters brengen hem naar het Sint Jozefziekenhuis. Karel van Berckel is in het ziekenhuis en ontfermt zich over de patiënt. Hij is op de hoogte van de verzetsactiviteiten van de gewonde. dokter Van Berckel en dokter Schaepekens van Riemst opereren hem rond middernacht aan zijn hoofd en been. Ze verbinden het gezicht van de koerier met verband zodanig, dat hij niet kan spreken. Vervolgens wordt hij opgesloten in een badkamertje en onder bewaking gesteld van twee Nederlandse politieagenten. De volgende dag arriveert het plaatsvervangend hoofd van de SiPo (Sicherheitspolizei Limburg), de beruchte Nitsch. Hij wordt in het ziekenhuis vergezeld door Van Berckel. Nitsch geeft opdracht Crijs over te brengen naar de gevangenis/SD-hoofdkwartier Maastricht voor verder verhoor. Dan grijpt Van Berckel in. Resoluut zegt hij: "Dat kan echt niet, vervoer is onmogelijk. Die jongen is te zwaar gewond." Nitsch zwicht voor dat gedecideerde optreden van Van Berckel, maar verordonneert wel dat de bewaking door twee gewapende Nederlandse agenten moet worden gewaarborgd. Nitsch zal ongetwijfeld een van de volgende dagen terugkomen.

“*Van Berckel zorgt ervoor dat de KP heimelijk het ziekenhuis binnen kunnen komen*”

>>

Als Crijns doorslaat, kan dat fatale gevolgen hebben. Giel Bensen en Jacques Crasborn besluiten Crijns te bevrijden uit het ziekenhuis en vinden vier anderen bereid mee te helpen. Van Berckel zorgt ervoor dat de KP (knokploegen, red.) heimelijk het ziekenhuis binnen kunnen komen.

In de ochtend van 24 april om 4.30 uur dringen de KP'ers het ziekenhuis binnen. De twee agenten zien plotse-ling Giel Bensen opduiken. Agent Koevoets grijpt naar zijn pistool. Giel Bensen aarzelt geen moment

“*Hij is zich terdege bewust van de risico's die hij door zijn verzetswerk heeft gelopen*

en opent het vuur. Bij de dan volgende schietpartij wordt er acht keer over en weer ge-schoten. Crijns ziet kans in het tumult van de schietpartij het kamertje te verlaten en onop-gemerkt onder te duiken bij de familie Vossen in Benzenrade, waar hij tot het einde van de oorlog blijft. In de loop van de morgen stellen de SiPo-leden Stroebel en Nitsch een onder-zoek in. Nitsch is woedend als hij hoort dat Crijns is ontsnapt

uit het ziekenhuis. Van agent Koevoets, die na enkele weken aan zijn verwondingen bezwijkt, verneemt hij dat Giel Bensen tot de overvallers behoort. Daarop nemen de SiPo-leden de ouders van Giel Bensen in hechtenis en plunderen de woning. De familie Crijns treft hetzelfde lot: Nitsch arresteert mevrouw Crijns, de drie dochters Toni, Mariëtte en Floor en een zoon, Jan, nog maar twaalf jaar oud. Ze worden naar Maastricht gebracht, onder grote druk verhoord en ook gemarteld, maar ze laten niets los. Daarop worden ze op transport naar kamp Vught gezet, waar ze tot het einde van de oorlog gevangen zitten.

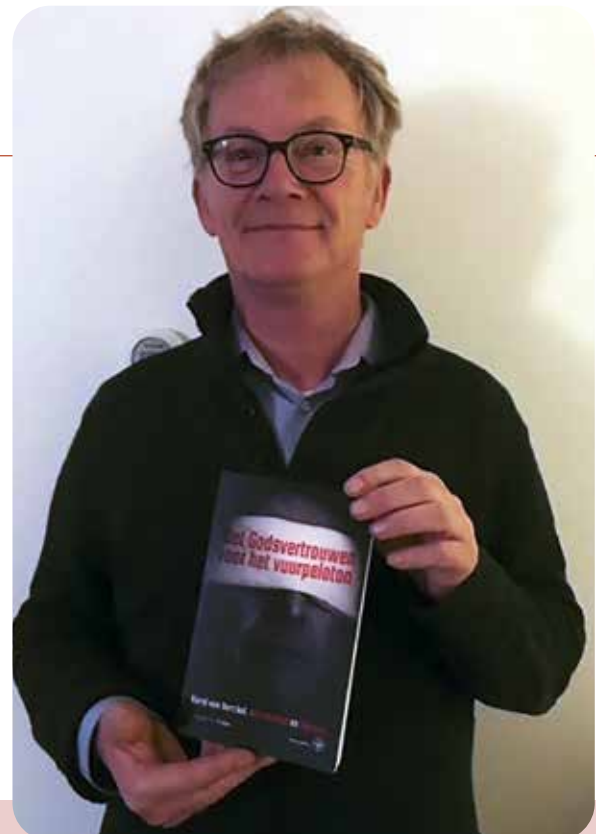
BRONNEN EN VERDER LEZEN:

1. Overlijdensakte d.d. 8 november 1945 en gedachtenisprentje, particuliere collectie van mw. Charlotte de Habicht-van Berckel, Fribourg, Zwitserland.
2. Concentratiekamp kamp Vught: biografie Karel van Berckel
3. Put MJM. 2000 jaar Heerlen. Heerlen; 1998.
4. Cammaert APM. Het Verborgene Front deel 1 en 2. Een geschiedenis van de georganiseerde illegaliteit in de provincie Limburg tijdens de Tweede Wereldoorlog. Leeuwarden: Eisma; 1994.
5. Nationale Raad voor Liturgie. Getuigen voor Christus: Rooms-katholieke bloedgetuigen uit Nederland in de twintigste eeuw. Den Bosch: Nationale Raad voor Liturgie; 2008.
6. Persoonlijke interviews met Th. F. Crijns
7. Persoonlijk interview en biografie van mevrouw Charlotte de Habicht-van Berckel
8. Crijns LI. Met Godsvertrouwen voor het vuurpeloton, Karel van Berckel, verzetsman en chirurg. 2e druk. Zutphen: Walburgers; 2019.

DOLLE DINSDAG, 5 SEPTEMBER 1944

De woede van Nitsch richt zich ook op Van Berckel. Deze wordt vanwege zijn politieke overtuigingen verantwoorde-lijk geacht voor de ontsnapping van Crijns en gesommeerd voor nader verhoor naar Maastricht te komen. In eerste instantie wordt hij weer op vrije voeten gesteld, maar op-nieuw gearresteerd in de vroege morgen van vrijdag 24 au-gustus en overgebracht naar het politiebureau van Heerlen. Dochter Emilie, die van haar moeder de opdracht krijgt om haar vader nog iets te brengen, gaat op haar fiets naar het politiebureau en ziet haar vader stilletjes en alleen op een bankje in de hoek van een zaaltje zitten met zijn hoofd in zijn handen. Dit beeld toont hoezeer Van Berckel zich bewust is van de situatie, waarin hij terecht gekomen is. Het betreft nu niet, zoals de vorige keren, slechts een kort-stondige vrijheidsberoving. Hij is zich terdege bewust van de risico's die hij door zijn verzetswerk heeft gelopen, zowel voor hem persoonlijk als ook voor zijn gezin. Vanuit Heer-len wordt Van Berckel overgebracht naar de gevangenis van Maastricht en verhoord door de Gestapo. Vanuit Maas-tricht wordt Van Berckel enkele dagen later overgebracht naar de beruchte bunker van het kamp Vught. Daar sterft Karel van Berckel, 52 jaar oud, door de kogels van het exe-cutiepeloton op Dolle Dinsdag, 5 september 1944. Slechts enige dagen voor de geallieerden het kamp zullen bevrij-den. Ongetwijfeld is een gebed over zijn lippen gekomen: "Mijn God, mijn God, waarom heeft U mij verlaten?": een gebed van onmacht, maar tevens ook van troost. ✓

(Foto's Karel van Berckel met toestemming overgenomen uit het boek 'Met Godsvertrouwen voor het vuurpeloton')

CORALIEN VINK-VAN SETTEN

ICMDA

Begint juli vond de *ICMDA Global Summit 2021* plaats. Een mooi moment om een blik te werpen op de grote moederorganisatie van CMF Nederland. Wereldwijd maken we deel uit van een familie van 60.000 christelijke dokters, tandartsen en medisch studenten. De organisatie van ICMDA wordt de laatste jaren sterk uitgebouwd, waarbij slechts vier mensen de (betaalde) staf vormen en de overige medewerkers zich vrijwillig inzetten voor het uitbouwen van nationale en regionale groepen en het uitbreiden van het aanbod van cursussen.

Er zijn de afgelopen anderhalf jaar onder andere cursussen op gebied van leiderschap, bio-ethiek en apologetiek opgezet. Deze vinden digitaal plaats in kleine groepen van ongeveer tien personen. De deelnemers aan de eerste trainingen zijn daarna actief geworden als leiders van de volgende trainingen. Al het materiaal is in zeven talen vertaald en er zijn momenteel cursussen in vier talen met deelnemers van over de hele wereld. Mede uit eigen ervaring, wil ik tegen de studenten en jonge artsen zeggen: overweeg serieus om aan een cursus deel te nemen! Inhoudelijk staat er een prachtig programma klaar, maar misschien nog wel belangrijker is de bemoediging die je ontvangt vanuit de getuigenissen van collega's van over de hele wereld. Meer informatie vind je op <https://icmda.net/resources/trainingtracks/>

In de *Europe Region* wordt hard gewerkt aan een congres dit najaar in Italië, meer informatie hierover volgt. En verder hopen we in 2023 weer een *ICMDA World Congress* te hebben en wel in Arusha, Tanzania. Het congres wordt gehouden van 20-25 juni, goed om alvast rekening mee te houden met het vooruitplannen van scholing en vakanties. Laten we bidden voor het werk van ICMDA en dat de situatie het toelaat om elkaar weer te ontmoeten.

NOOT:

¹ Comer, JM. *The Ruthless Elimination of Hurry*. Uitgeverij Penguin Putnam Inc; 2019.

Coralien Vink-van Setten is bestuurslid van CMF Nederland

KRINGWERK

Binnen CMF Nederland hopen we dat het kringwerk dit najaar weer aan kan vangen. Dat betekent ook dat u/jij zich weer aan kunt sluiten bij een kring als u/jij nog nergens lid was! In de komende tijd zullen we inventariseren of er behoefte is aan nieuwe kringen, en zullen we mensen benaderen die aangegeven hebben te zijner tijd graag alsnog te willen aansluiten. Wie daar niet op wil wachten kan zich natuurlijk melden bij onze stafwerker Willem Lock.

NAJAARSCONFERENTIE

Daarnaast zijn de voorbereidingen voor de najaarsconferentie in volle gang. We verheugen ons op een live conferentie na de afgelopen digitale edities! Of dit ook mogelijk is moeten we natuurlijk laten afhangen van de geldende maatregelen. In elk geval, *save the date*: zaterdag 13 november 2021.

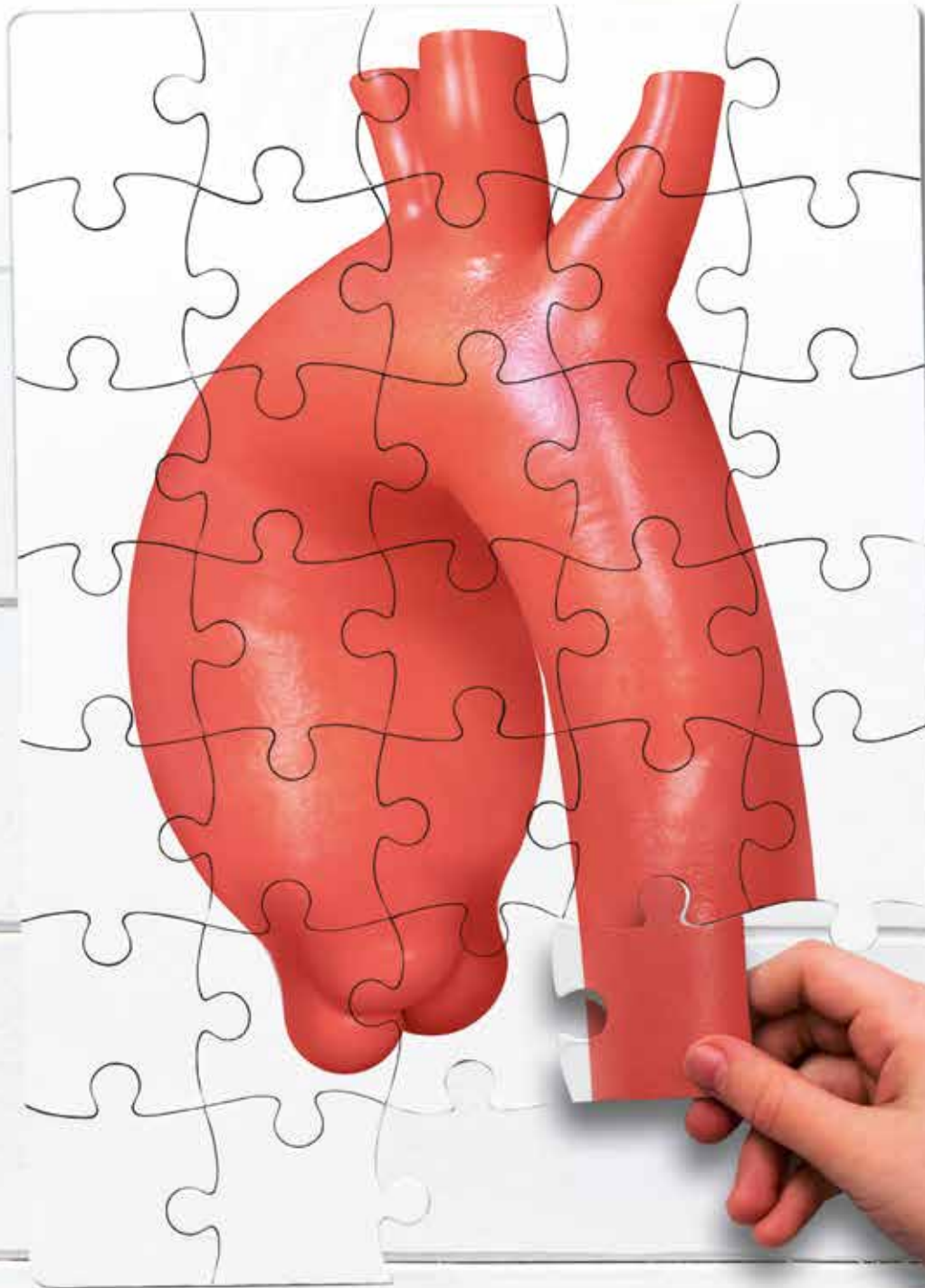
ONTHAASTEN

Terwijl ik dit schrijf is het zomervakantie. Op aanraden van Xpand trainer Paul Donders, lees ik het boek *The Ruthless Elimination of Hurry*¹. Wat hij beschrijft over het probleem van haast, snelheid en onbegrensdeheid, herken ik in mijn eigen leven en in de medische wereld. Zeker in deze woelige COVID-19-tijd. Dicht bij de Bijbel zoekt hij de oplossingen in stilte, eenzaamheid, sabbat, een simpel leven en op momenten ook een langzaam leven met tijd voor reflectie. Ik zoek naar manieren om elementen hiervan in te bouwen in mijn dagelijks leven. Aan het begin van het nieuwe 'werkseizoen' wens ik iedereen een onthaast hart en de nodige rust en regelmaat toe. ✓

PUZZLING THE ASCENDING AORTIC ANEURYSM

pieces towards a better outcome in patients with thoracic aortic diseases

Luc Cozijnsen

De carrière van: Luc Cozijnsen

Wat was je droom of ideaal toen je geneeskunde ging studeren?

De geneeskundestudie was niet mijn droom. Eigenlijk wist ik niet wat ik zou gaan studeren. Mijn ouders hielden me voor: je vindt vakken als natuurkunde en biologie interessant, misschien is geneeskunde wel iets voor jou. Nadat ik me daar verder op had georiënteerd, startte ik in 1968 in Utrecht met de geneeskundestudie. Vervolgens deed ik in 1976 de toen éénjarige huisartsopleiding. Hierbij merkte ik dat het huisartsenvak mij toch niet zo goed lag. Aan 'kleine problemen' als hoofdpijn of keelpijn dien je uitgebreid aandacht te geven. En problemen die ik juist interessant vond, kon ik beter doorsturen naar het ziekenhuis.

Hoe kijk je terug op dit keuzemoment?

Ik ontdekte dat omgaan met vakkennis een van mijn sterke punten was. Sommige kwaliteiten ontdek je pas door het doen. Na militaire dienst werd ik arts-assistent interne geneeskunde. De behandeling van hartpatiënten boeide mij: erg ziek bij binnenkomst maar na onze behandeling vaak weer heel goed opgeknapt! Vandaar dat ik in 1979 begon met de cardiologieopleiding. Daar voelde ik me helemaal 'op mijn plek': ineens kregen de gevolgde colleges pathofysiologie van de circulatie hun toepassing. Voor wetenschappelijk onderzoek had ik toen geen interesse. De opleiding in het St. Antonius Ziekenhuis bood met name veel praktische ervaring zoals het doen van hartkatheterisaties en de voor- en nabehandeling van hartoperaties. Nadien werd ik in 1986 algemeen cardioloog in Apeldoorn.

Wat voor cardioloog was je?

In mijn studententijd en opleidingstijd kreeg het geloof in God een belangrijke plaats in mijn leven. Ik was betrokken bij De Navigators, en later bij de PCAO, voorganger van CMF. Op conferenties vertelden artsen dat zij met patiënten spraken over hun geloof of met hen baden. Ik voelde me daarin nogal tekortschieten: dat lukte mij niet zo. Gaandeweg leerde ik dat ik juist met mijn medische kennis en vaardigheden mensen

Luc Cozijnsen is 71 jaar en is gepensioneerd cardioloog. Hij was werkzaam in Apeldoorn van 1986-2014 en in de thoracale aortapolikliniek van 2013-2019. Luc is gepromoveerd aan de UvA in 2019 met als proefschrift *'Puzzling the ascending aortic aneurysm, pieces towards a better outcome in patients with thoracic aortic diseases'*

mocht dienen en dat dat de kwaliteiten zijn die God me gegeven heeft. De werk/privébalans stond wel onder druk; mijn zoons bekenden later dat zij graag gezien hadden dat hun vader meer thuis geweest was.

Hoe heb je de leiding van God ervaren in je levensloop?

De leiding van God in je leven zie je vaak pas als je terugkijkt. Lang geleden behandelde ik een man met een aorta ascendensdissectie. Zijn zuster was daaraan enkele jaren tevoren overleden. Hij kon gelukkig tijdig geopereerd worden. Vijftien jaar later zag ik een andere zuster met een matig verwijde aorta ascendens. Zij is toen geopereerd, om een latere dissectie te voorkomen. Achteraf bleek sprake van een erfelijke afwijking, bevestigd middels DNA-onderzoek.

Dit zette me op het spoor van familieonderzoek bij patiënten met een aorta ascendens aneurysma of een bicuspide aortaklep. In 2013 startte ik daartoe een thoracale aortapolikliniek, in samenwerking met een klinisch geneticus. Met dit screenen van familieleden liepen we als algemeen ziekenhuis voorop. Dat bracht me ertoe om de resultaten goed bij te houden en te publiceren. Zo startte ik in 2013 met wetenschappelijk onderzoek en kwam ik er in 2014 toe om een promotietraject in te gaan in samenwerking met het AMC. Het leidde tot een promotie aan de Universiteit van Amsterdam in februari 2019. Als algemeen cardioloog was ik toen al met pensioen en deed ik alleen nog een dagdeel per week spreekuur op de thoracale aortapolikliniek.

Dit alles ervaar ik als iets wat op mijn pad gekomen is, waar veel omstandigheden en mensen om mij heen een aandeel in hadden. Het vraagt natuurlijk bepaalde karaktereigenschappen, maar het vraagt ook een stimulerende omgeving met collega's die je steunen en ideeën geven. Ik meen hierin ook de onzichtbare hand van God te zien. ✓

“*Gaandeweg leerde ik dat ik juist met mijn medische kennis en vaardigheden mensen mocht dienen*”

Coachende gespreksvoering

'Wat raad je me aan, dokter?' Als arts krijg je vaak deze vraag. Soms hardop, vaker onuitgesproken. Maar ook zonder deze vraag is het vaak verleidelijk om adviezen te geven. Elke arts weet echter dat je voorzichtig moet zijn in het adviseren bij levensvragen of dilemma's. Denk bijvoorbeeld aan een advies over wel of niet scheiden, het eventueel afzien van verdere analyse van een verdacht plekje op de longfoto of de afweging om die ene chemokuur nog wel te nemen. De gegeven adviezen sluiten vaak aan bij je persoonlijke waarden, maar die hoeven niet per se aan te sluiten bij wat de patiënt zelf belangrijk vindt. Hoe kan je patiënten dan wel helpen?

Psycholoog Huub Buijssen ontwikkelde een even effectieve als simpele gespreksmethode waarbij je de patiënt zijn eigen advies of oplossing laat bedenken. De methode is ook nog eens heel gemakkelijk toe te passen tijdens het spreekuur: de zes stappen van het gesprek vergen slechts zes á zeven minuten. De cursus

is gebaseerd op zijn boek *Mag ik je geen advies geven* waarin Buijssen zijn methode beschreef. De methode en het boek werden in binnen- en buitenland met positieve recensies ontvangen.

We krijgen allemaal te maken met groeiende diversiteit aan waarden en culturele achtergronden in onze spreekkamers. Met deze cursus hopen we u vaardigheden aan te reiken om hier beter mee om te gaan. De doelgroep is praktiserende artsen, van basisartsen tot specialist. De cursus heeft een praktische insteek met veel ruimte voor eigen inbreng en discussie. Om dit te waarborgen is het aantal deelnemers beperkt tot ongeveer 10, de cursus zal doorgaan bij een minimum van 4 deelnemers.

Wanneer de inschrijving opengaat en de kosten bekend zijn, kunt u deze terugvinden op

www.cmf-nederland.nl/coachende-gespreksvoering. ✓

WANNEER: donderdag 28 oktober 2021

WAAR: Nieuw Salem, De Lei 86, 3971 CA Driebergen-Rijsenburg

ACCREDITATIE: wordt aangevraagd voor 6 punten

MEER INFORMATIE: www.cmf-nederland.nl

SUZANNE VAN WIJK

Op het moment dat u dit leest zal de situatie rondom COVID-19 weer anders zijn dan het moment waarop ik deze column schrijf. Het zal u als medisch professional ook opgevallen zijn in de afgelopen maanden: het lijkt wel alsof elke zorgmedewerker zijn eigen regels heeft bedacht. De ene arts spreekt me streng toe op het moment dat ik, met mondkapje, op zijn bureau leun om mee te kunnen lezen in het dossier: "Ik heb graag dat je 1,5 meter afstand bewaart." De volgende nodigt me uit om, zonder mondkapje, ook even door de otoscoop te kijken naar het trommelvlies.

Medisch verantwoord?

Niet alleen verschillen de regels per persoon. Ook ziekenhuizen hanteren hun eigen maatregelen. Vorige week nog liep ik mijn coschap KNO. De meeste KNO-artsen volgden het advies van de overheid en lieten het mondkapje achterwege waar er een afstand van 1,5 meter gewaarborgd kon worden. Het was voor beide partijen even wennen, maar persoonlijk vond ik het fantastisch om weer een patiëntengezicht te kunnen zien.

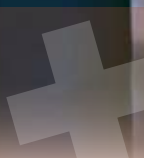
Deze week gaat het anders. Het coschap dermatologie loop ik in een ander ziekenhuis. Iedereen heeft hier al die tijd een mondkapje opgehouden. Bespreekt de aios dermatologie haar patiënt met de supervisor, dan mag ik niet meer mee naar de patiënt. De kamer is te klein voor vier personen.

Ook ik heb mijn eigen regels. Al enige tijd ben ik volledig gevaccineerd. Hoewel mijn leven in Gods hand ligt, voel ik mij een stukje veiliger door het vaccin. Ik bezoek geen massale evenementen, maar tijdens een verenigingsweekend vergeet ik zelfs even dat COVID-19 bestaat. Behalve dan op het moment dat we op de landsgrens een ijsje eten en ons beseffen dat je een mondkapje nodig hebt om te tanken in Duitsland.

We zijn er voorlopig nog niet, dat is wel duidelijk. Gelukkig maar dat Jezus heeft gezegd dat we ons geen zorgen mogen maken voor de dag van morgen. ✓

Suzanne van Wijk
is bestuurslid
van het CMF
Studentenbestuur
en vijfdejaars
geneeskundestudent

WEEK van **het LEVEN**

D.V. 6 tot en met
13 november 2021

Tijdens de Week van het Leven willen we aandacht vragen voor de bescherming van ongeboren kinderen en laten zien welke liefdevolle hulp er is voor vrouwen die onbedoeld zwanger zijn.

MAAK DE CAMPAGNE MOGELIJK!

Doe een gift op weekvanhetleven.nl en ontvang deel 1 van het eBook *Liefde doet leven* én meer cadeau!

of maak een gift over naar NL07 RABO 0382 2947 77
t.n.v. Stichting Platform Zorg voor Leven

Namens de allerkleinsten en hun moeders: hartelijk dank!

Diederik van Dijk,
Voorzitter Platform Zorg voor Leven

Bekijk de mogelijke
campagnes op
weekvanhetleven.nl en
stem op jouw favoriet!

weekvanhetleven.nl

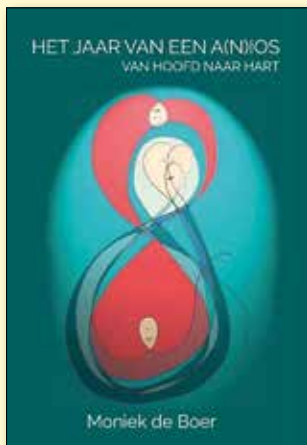
scan de code en doneer →

Algemeen
ANBI

De Week van het Leven wordt onder verantwoordelijkheid van Platform Zorg voor Leven georganiseerd door de NPV - Zorg voor het leven, Schreeuw om Leven, de ChristenUnie, de SGP, de RMU en de Pater Koopman Stichting, met steun van heel veel organisaties, bedrijven en personen die het leven een warm hart toedragen. Kijk op de website voor alle vrienden voor het leven.

Het jaar van een A(N)IOS

MARJELLA EIJMAEL

DE AUTEUR

Moniek de Boer is zelf gynaecoloog, maar daarnaast ook coach, trainer en spreker. In 2011 heeft ze het bedrijf Ziel & Zorg opgericht, een bedrijf voor coaching van artsen. Twee jaar geleden ontstond bij haar het idee om dit boek te schrijven nadat ze veel jonge artsen zag worstelen met twijfels, zelfkritiek, cynisme en emotionele moeheid terwijl ze ooit vol passie voor het vak hadden gekozen. Het boek is zowel gebaseerd op ervaringen van cliënten als haar eigen ervaringen.

DE THEMATIEK

De ondertitel *Van hoofd naar hart* wordt goed uitgewerkt in het boek. We leven een jaar mee met Nienke die na een promotietraject als anios gynaecologie aan de slag gaat. Je leest haar worstelingen en de gesprekken met haar coach, Pallas. Pallas leert Nienke beseffen dat het van belang is om te ontdekken wat voor haar belangrijkste waarden zijn (bijvoorbeeld samenwerking met collega's, goede uitleg geven aan de patiënt, efficiënt werken, kennis vergaren). Die waarden komen vanuit je hart, en als je weet wat voor jou belangrijk is en je jezelf daar meer mee kunt verbinden, leef je vanuit je hart. Als dat lukt voel je je rustiger en meer verbonden, met jezelf, met anderen en met het grote geheel.

WAAROM WEL LEZEN

De worstelingen die in het boek beschreven worden, zullen zeker herkenbaar zijn voor jonge dokters. Het is een periode waarin je je bewust onbekwaam voelt en dat brengt een zekere mate van kwetsbaarheid met zich mee. Naast het feit dat dit boek je aan het denken zet over

waar jij tegenaan loopt, zet het ook aan tot verdere verdieping. Aan het einde van elk hoofdstuk staat literatuur genoemd om de thema's nog meer uit te kunnen diepen.

WAAROM NIET LEZEN

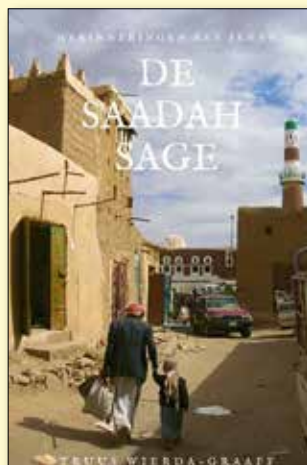
Omdat dit boek deels ook een werkboek is waarin je reflecteert op je eigen denken en handelen, is het vooral waardevol om het boek te lezen als er ruimte is in je hoofd is om daadwerkelijk met de thema's aan de slag te gaan. Als dat het geval is, is dit boek het lezen waard. "Het leven is te kort om lang met jezelf te worstelen", schrijft Moniek.

Het jaar van een A(N)IOS -
Van hoofd naar hart
Moniek de Boer

BoekXpress | 2021 | 197 pagina's |
9789464315110 | €27,50

De Saadah Sage

ANNET BOS-VAN DE BEEK

DE AUTEUR

In 1972 vertrok de jonge arts Truus Wierda met haar echtgenoot Huib (ook arts) en hun zoon-tje naar Jemen om te werken als arts voor de organisatie Worldwide Services. In de Saadah regio (Noordwest-Jemen) was op dat moment geen enkel functionerend ziekenhuis. Samen zetten ze zich in om een functionerend ziekenhuis in Saadah te runnen. Bijna vier decennia is het echtpaar, met een (op)groeïend gezin en een steeds groter internationaal team om zich heen, werkzaam geweest in Jemen. Helaas werd de situatie in Jemen steeds onveilig en werd het Worldwide Services-team, kort nadat Truus

en haar man zijn teruggekeerd naar Nederland, in 2009 geconfronteerd met een kidnapping van negen teamleden waarna het team uit Jemen vertrekt.

DE THEMATIEK

In veel korte hoofdstukjes beschrijft Wierda allerlei situaties en observaties uit de tientallen jaren dat zij met haar gezin in Jemen woonde en werkte. Dit loopt uiteen van uitdagingen op het medisch gebied tot het omgaan met cultuurverschillen, het veranderen van de (politieke) situatie en toenemende onveiligheid in Jemen gedurende de periode 1972-2009. De rode draad is het omgaan met onverwachte, soms heel heftige gebeurtenissen, met name het verlies van geliefde teamleden bij de kidnapping in 2009.

OPVALLENDE PASSAGE

In het eerste hoofdstukje schrijft Wierda: "Controle is echter een illusie; de meesten van ons krijgen in het leven met allerlei situaties te maken waar we totaal geen controle over hebben. Overigens denk ik dat het genade van God is dat we de toekomst niet kennen. Wie zou er nog durven leven?"

WAAROM WEL LEZEN

Dit boek maakt duidelijk hoeveel er komt kijken bij het doen van medisch werk in een totaal ander land en andere cultuur met de nodige uitdagingen op het gebied van het verlenen van goede zorg, communicatie én de eigen veiligheid. Voor studenten en artsen die zich oriënteren op het doen van medisch werk in het buitenland is dit boek zeker een aanrader en voor artsen die in een vergelijkbare setting werken, of gewerkt hebben, zorgt dit boek wellicht voor herkenning. Mooi is ook hoe de auteur beschrijft, ondanks de heftige gebeurtenissen, te leven in dankbaarheid.

De situatie in Jemen is helaas nog steeds erg slecht en de kans dat wij allemaal (gevluchte) mensen van Jemenitische afkomst in onze spreekkamer treffen, wordt dan ook steeds groter. Met het lezen van dit boek ervaar je een glimp van het land en de cultuur die deze mensen achter zich hebben gelaten. Tot slot is het gewoon een fijn boek om te lezen, het leest prettig weg en verveelt op geen enkel moment.

De Saadah Sage -
Herinneringen aan Jemen
Truus Wierda-Graaff

Uitgeverij mijnbestseller.nl | 2020 |
198 pagina's | 9789403607047 | €17,90

Agenda

9 oktober 2021

Lucasordedag 2021

Locatie: Ichthuskerk Amersfoort

Informatie: www.lucasorde.nl

9 oktober 2021

ForumC studieochtend

Thema: Paul Scholten

Locatie: Utrecht

Informatie: www.forumc.nl

22-24 oktober 2021

Western Europe Conference

Thema: volgt

Locatie: Florence, Italië

Informatie: www.icmda.net

28 oktober 2021

CMF Cursus

Thema: coachende gespreksvoering

Locatie: Driebergen-Rijsenburg

Informatie: www.cmf-nederland.nl

13 november 2021

CMF Najaarsconferentie

Thema: volgt

Locatie: volgt

Informatie: www.cmf-nederland.nl

7-12 december 2021

Retraite Interserve

Locatie: Bergeijk

Informatie: www.interserve.nl

20-25 juni 2023

ICMDA World Congress 2023

Locatie: Arusha, Tanzania

Informatie: www.icmda.net

Bovengenoemde data zijn onder voorbehoud, Deo volente.

Voor meer informatie of activiteiten in Nederland, zie: www.cmf-nederland.nl

Voor overige internationale conferenties, zie: www.icmda.net